

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ИНСТИТУТ УПРАВЛЕНИЯ И
СОЦИАЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Кафедра социальной работы и реабилитологии

**ЧЕБОТАРЕНOK
Евгения Александровна**

**ОСОБЕННОСТИ ДЕТСКО-РОДИТЕЛЬСКИХ ОТНОШЕНИЙ В
СЕМЬЯХ, ВОСПИТЫВАЮЩИХ ДЕТЕЙ С ОСОБЕННОСТЯМИ
ПСИХОФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ**

Дипломная работа

**Научный руководитель:
кандидат педагогических наук,
И.В. Болдышева**

Допущена к защите

« ____ » _____ 2017 г.

**Зав. кафедрой социальной работы и реабилитологии
кандидат социологических наук, доцент
_____ Н.Н. Красовская**

Минск, 2017

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 53 с., 52 источника, 5 приложений.

Ключевые слова: ДЕТИ С ОСОБЕННОСТЯМИ ПСИХОФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ, РОДИТЕЛЬСКОЕ ОТНОШЕНИЕ, ТИПЫ СЕМЕЙНОГО ВОСПИТАНИЯ, РОДИТЕЛЬСКАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ, СИТУАТИВНАЯ ТРЕВОЖНОСТЬ, ЛИЧНОСТНАЯ ТРЕВОЖНОСТЬ.

Объект исследования: семьи, воспитывающие детей с особенностями психофизического развития.

Цель исследования: выявить особенности детско-родительских отношений в семьях, воспитывающих детей с особенностями психофизического развития.

Методы исследования: 1) теоретический анализ литературы по проблеме исследования; 2) метод психологического тестирования: анкета для родителей, направленная на выявление уровня сформированности родительской компетентности (Приложение А); – методика диагностики родительского отношения А.Я. Варга, В.В. Столина (Приложение Б); методика «Диагностика тревожности Ч.Д. Спилбергера, Ю.Л. Ханина» (Приложение В); 3) методы математической статистики – коэффициент ранговой корреляции Спирмена, t-критерий Стьюдента, программа Статистика 6.0.

Полученные результаты и их новизна: уточнены и расширены представления об особенностях родительских отношений в семьях, воспитывающих детей с особенностями психофизического развития. Установлена взаимосвязь показателей родительских отношений и родительской тревожности в семьях, воспитывающих детей с особенностями психофизического развития.

Область возможного практического применения: заключается в необходимости разработки программ психологического сопровождения родительства в семьях детей с особенностями психофизического развития.

Достоверность и обоснованность полученных результатов исследования обеспечивается методологической обоснованностью теоретических положений, сочетанием количественного и качественного анализа материалов с использованием статистических методов обработки данных. Автор подтверждает самостоятельность выполнения научной работы, то, что все заимствованные из литературных и других источников сопровождаются ссылками на их авторов.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа: 53 с., 52 крыніцы, 5 дадаткаў.

Ключавыя слова: ДЗЕЦІ З АСАБЛІВАСЦЯМІ ПСІХАФІЗІЧНАГА РАЗВІЦЦЯ, БАЦЬКОЎСКІХ АДНОСІН, ТЫПЫ СЯМЕЙНАГА ВЫХАВАНЯ, БАЦЬКОЎСКІЯ КАМПЕТЭНТНЫМ, СІТУАТЫЎНАЯ ТРЫВОЖНАСЦЬ, АСОБАСНЫХ ТРЫВОЖНА.

Аб'ект даследавання: сем'і, якія выхоўваюць дзяцей з асаблівасцямі псіха-фізічнага развіцця.

Мэта даследавання: выявіць асаблівасці дзіцяча-бацькоўскіх адносін у сем'ях, якія выхоўваюць дзяцей з асаблівасцямі псіха-фізічнага развіцця.

Метады даследавання: 1) тэарэтычны аналіз літаратуры па праблеме даследавання; 2) метад псіхалагічнага тэставання: анкета для бацькоў, накіраваная на выяўленне ўзору юношества сфарміраванасці бацькоўскай кампетэнтнасці (Дадатак А); – методыка дыягностикі бацькоўскага адносіны А.Я. Варга, В.У. Століна (Дадатак Б); методыка «Дыягностика трывожнасці Ч.Д. Спілбергера, Ю.Л. Ханін» (Дадатак В); 3) метады матэматычнай статыстыкі – каэфіцыент ранговай карэляцыі Спирмена, t-крытэр Ст'юдэнту, праграма Статыстыка 6.0.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: ўдакладнены і пашыраны ўяўленні пра асаблівасці бацькоўскіх адносін у сем'ях, якія выхоўваюць дзяцей з асаблівасцямі псіха-фізічнага развіцця. Ўстаноўлена ўзаемасувязь паказчыкаў бацькоўскіх адносін і бацькоўскай трывожнасці ў сем'ях, якія выхоўваюць дзяцей з асаблівасцямі псіха-фізічнага развіцця.

Вобласць магчымага прыменення: заключаецца ў неабходнасці распрацоўкі праграм псіхалагічнага супраджэння бацькоўства ў сем'ях дзяцей з асаблівасцямі псіха-фізічнага развіцця.

Пэўнасць і аргументаванасць атрыманых вынікаў даследавання забяспечваецца метадалагічнай аргументаванасцю тэарэтычных палажэнняў, дастатковасць выбаркі для атрымання дакладных вынікаў, спалучэннем колькаснага і якаснага аналізу матэрыялаў з выкарыстаннем статыстычных метадаў апрацоўкі дадзеных. Аўтар пацвярджае самастойнасць выканання навуковай працы, тое, што ўсе запазычаныя з літаратурных і іншых крыніц супраджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

ABSTRACT

Thesis: 55 pp., 53 sources, 5 applications.

Key words: CHILDREN WITH PECULIARITIES OF PSYCHOPHYSICAL DEVELOPMENT, PARENTAL RELATIONSHIP, TYPES OF FAMILY EDUCATION, PARENTAL COMPETENCE, SITUATIVE ALERT, PERSONAL ALERT.

Object of the study: families raising children with special psychophysical development.

The purpose of the research: to reveal the peculiarities of child-parent relations in families raising children with peculiarities of psychophysical development.

Research methods: 1) theoretical analysis of literature on the research problem; 2) the method of psychological testing: a questionnaire for parents aimed at identifying the level of formation of parental competence (Appendix A); – a technique for diagnosing the parental relationship A.Ya. Varga, V.V. Stolin (Appendix B); "Diagnosis of anxiety of Ch.D. Spielberger, Yu.L. Khanin" (Appendix B); 3) methods of mathematical statistics – Spearman rank correlation coefficient, Student's t-criterion, program Statistics 6.0.

The received results and their novelty: the ideas about the peculiarities of parental relations in families raising children with the peculiarities of psychophysical development have been refined and expanded. The interrelation between the indicators of parental relations and parental anxiety in families raising children with peculiarities of psychophysical development is established.

Area of possible practical application: it is necessary to develop programs for the psychological support of parenting in families of children with special psychophysical development.

The reliability and validity of the obtained results of the research is provided by the methodological validity of the theoretical provisions, the adequacy of the sample for obtaining reliable results, the combination of quantitative and qualitative analysis of materials using statistical methods of data processing. The author confirms the independence of the scientific work, the fact that all borrowed from literary and other sources are accompanied by references to their authors.